

TÜRK TARİH ENCÜMENİ MECMUASI

TÜRK TARİH ENCÜMENİ TARAFINDAN NEŞROLUNUR

YENİ SERİ CİLT — I

Sayı 5 — HAZİRAN 1930 — MAYIS 1931

BU SAYIDA

- Ahmet Refik Mimar Sinan
M. Ali Şevki Osmanlı imparatorluğunun kuruluşu
Ahmet Refik Naima Efendi menfada
Mehmet Behçet Sinop Kitabeleri
İsmail Hakkı Anadolu Türk tarihinde üç mühim sima
Nahit Sırrı Türkiye ile Çarlık Rusya arasındaki münasebat
Mahmut Kemal Bir Cevap

1 9 3 1

İSTANBUL

DEVLET MATBAASI

(101-24) — 5

60 kuruş

MEDRESE KİTABELERİ

Sinopta eskiden kalma yalnız bir iki medrese vardır. Birincisi (Alâüddin medresesi) namile maruf ise de kapusu üzerindeki kitabesinin tetkikından bu medresenin (Süleyman bin Ali) ye ait olduğu ve pervane unvanile [*] maruf olan bu zatın Sinobu esnayı istihlâsında bu medreseyi inşa ettirdiği anlaşılmaktadır.

Yedi satırdan ibaret bulunan kitabesi (661) tarthini havidirdir ki metni berveçhiatidir:

- (1) بعون الله وحسن توفيقه
- (2) لانتير فتح مدينة سينوب حماه الله
- (3) عن البوار من ايدى الكثرة الفجارسي
- (4) العبد المفتقر الى عفو الله المتمسك بالعروة
- (5) الوثقى المتصم بكلامه التين ابوالمالى والمفاخر
- (6) سليمان بن على بن محمد احسن الله عوائيه امر بعمارة هذه
- (7) المدرسة المباركة و اتفق آتاما مها في شهر سنة احدى ستين ستياه

Sinop'ta bulunan ikinci medrese ise Mehmet ağa medresesi namile maruftur. 1272 tarihinde inşa edilmiş olan bu medresenin tarihi kıymeti yoktur.

Sinopta orta mektep müzesinde mevcut ve iki parçadan müteşekkil bir kitabe vardır ki munderis bir medreseye ait olduğu anlaşılıyor. Bu iki parçadan her birinde ikişer satır vardır.

İki parçanın satırları birbirini takip etmesine nazaran her ikisini meze ederek metnini berveçhiati nakil ve işaret ediyorum:

- (1) امر بعمارة هذا المدرسة في أيام السلطان المعظم ظل الله في العالم عز الدين والدين ابوالفتح
- (2) العبد الضعيف المفتقر الى رحمة ربه عبدالرحمن بن مذ . . . اعز الله انصاره وغفر في في البارين اق . . .

Bu kitabenin tetkikinden, iki parçanın bir üçüncü parçası daha ol-

[*] Kastamoni âsarı kadimesi unvanlı eserimize müracaat İstanbul 1341

mak ve nakledilen kitabenin satırlarının mabadi bulunmak icap ettiği anlaşıyor. (Abdūrahman bin (?) tarafından inşa odıldığı istidlâl edilen bu medrese kitabesinin yazısından ve yazısının tarzı tanziminden Ebūlfethi Keykāvüs zamanından ziyade (Ebūlfeth Mahmet Han) zamanına ait olduğu tahmin edilebilir.

Burada istitrat kabilinden olmak üzere yine sinop orta mektep müzesinde mevcut ve Fatih Sultan Mehmede ait diğer bir kitabeden bahsedeceğim. Bu kitabe dört satırdan ibaret olup metni berveçhiatidir.

قال سبحانه و تعالى

(1) قل اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولوا امره

(2) [siliktir] خان اعظم محمد بن مراد اعظم الله شأنه ابدًا امرًا جزیرة الله

(3) جددوا بابها واليا [aynen böyledir] بآيات و بالذات تاريخ خلد الله ملكه [bir kelime siliktir]

Bu kitabenin dördüncü satırının silik kelimesi (یدا) olması melhuzdur ve (بالذات) kelimesindeki (دعا) lâfzı da ilâve edilirse tarihinin medlûlû (878) oluyor. Eatiḥ Sultan Mahmet zamanında bir hisarın tecdiṭ ve taminine müteallik olduğu istidlâl edilebilen bu kitabenin ve hattâ asıl mevkinini tayin etmek kabil değildir. Ancak bâlâda işaret edilen medreseye müteallik kitabe ile birlikte bu kitabenin bulunduğu bina ve burcların herhangi bir hadîşede tahrip edilmiş bulunması da varidî hatır olmaktadır.

Mehmet Behcet